

Viac ako 50 % detí z detských domovov by sa mohlo vrátiť do biologickej rodiny

Bratislava 12. november 2015 Výskum Sociálna práca s rodinou v detskom domove, ktorým spoločnosť Úsmev ako dar v spolupráci s ústredím práce sociálnych vecí a rodiny analyzuje príčiny vyňatia detí z rodiny a možnosti ich návratu do rodiny od roku 2006, opakovane potvrdzuje fakt, že viac ako polovica z nich by sa mohla vrátiť domov, ak by sa rodine poskytla adekvátne podpora. Úsmev ako dar vidí ako jedno z riešení v posilnení rodiny a jej prirodzenej podpornej siete cez Stretnutia rodinného kruhu.

Záujem o pestúnsku starostlivosť a osvojenie na Slovensku dlhodobo klesá, jediná forma náhradného rodičovstva, ktorá sa rozvíja je náhradná osobná starostlivosť – starostlivosť o deti zo strany príbuzných a iných dieťaťu blízkych osôb. Zároveň sa neustále zvyšuje počet rodín v ohrození a počet detí v inštitúciách, čo volá po zmene filozofie práce s rodinou a po hľadani nových zdrojov a ciest. Jedným z nich je aj model *Stretnutí rodinného kruhu* (SRK), ktoré spoločnosť Úsmev ako dar zaviedla na Slovensku do praxe. Vo svete ide o zaužívaný model sociálnej práce s ohrozenou rodinou, ktorého cieľom je zmobilizovať a zaktivizovať prirodzenú podpornú sieť okolo dieťaťa. Tieto stretnutia vychádzajú z predpokladu, že rodina sama najlepšie pozná svoju situáciu a možnosti, no často iba potrebuje posilnenie, potvrdenie nezastupiteľnej role v živote dieťaťa, podnet k iniciatíve a pomoc pri obnovení narušených vzťahov. „Sanácia rodín a práca so širokou rodinou dieťaťa je jediná reálna cesta k postupnému znižovaniu počtu detí v detských domovoch,“ vysvetľuje prof. Jozef Mikloško, predseda Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

Hoci zodpovednosť za riešenie problémov zostáva na rodine, dôležitú úlohu tu zohrávajú aj sociálni pracovníci a ostatní zainteresovaní profesionáli. To bolo aj ústrednou témou medzinárodnej konferencie *Mosty v sociálnoprávnej ochrane 2015 - Spoločne pre rodinu II.*, ktorá sa konala v týchto dňoch v Častej. O svoje skúsenosti sa podelil aj priekopník tohto modelu posilnenia rodiny z Holandska, Rob Van Pagée. „Celosvetovo sa neustále potvrdzuje, že najdôležitejšou podmienkou úspechu pri práci s ohrozenými rodinami je kvalita vzťahu medzi rodinou dieťaťa a zodpovednými profesionálmi,“ prezradil Rob Van Pagée, ktorý tento štýl, model práce zaviedol v Holandsku a pomáha ich implementovať vo viacerých európskych krajinách. „Každý posun vpred je v téme sanácie rodiny kľúčový. Model *Stretnutí rodinného kruhu* odbremeňuje preťažených sociálnych pracovníkov od ďalekosiahlych rozhodnutí, ktoré musia často urobiť bez možnosti hlbšieho poznania fungovania rodiny.“ zdôrazňuje Mgr. Viera Miklášová, generálna riaditeľka sekcie rodiny Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Situáciu by mohli pomôcť riešiť dobre pripravení terénni sociálni pracovníci. Náklady na ročný plat takéhoto človeka sú nižšie ako náklady na starostlivosť o jedno dieťa v detskom domove za jeden rok, napriek tomu má svojho terénneho pracovníka iba 15 % rodín v kríze.

Úsmev ako dar začal pracovať s modelom Stretnutí rodinného kruhu pred 8 rokmi. Odvtedy sa mu podarilo zorganizovať Stretnutie rodinného kruhu pre 130 rodín, ich úspešnosť je viac ako 93 %.

Až 80 % úloh z plánov vypracovaných na svojom stretnutí rodinám a ich blízkym podporným osobám z komunity, susedstva, či širokej rodiny vyplynuli, pritom dokázali pokryť vlastnými silami. Zvyšných 20 % boli úlohy, ktoré boli určené zainteresovaným profesionálom. „*Reakcie rodín po stretnutí bývajú veľmi pozitívne a spontánne. Stretnutia im pomáhajú uvedomiť si vlastnú hodnotu v živote dieťaťa, rodinnú spolupatričnosť, ujasniť si svoje možnosti a zároveň aj povinnosti. Najdôležitejšie však je, aby členovia širokej rodinnej siete, ako aj zainteresovaní profesionáli, dodržiavali to, na čom sa v spoločnom pláne dohodli,*“ hovorí Mária Melicherčíková, koordinátorka SRK v Úsmev ako dar. Príbuzní a ľudia späť so životom dieťaťa vytvárajú plán riešenia pre dieťa, s ktorým ich viaže spoločné puto, a preberajú zaň zodpovednosť. Dieťa tak zostáva v strede záujmu a v kontinuálnom spojení so všetkými svojimi významnými osobami aj v prípade, že je z objektívnych dôvodov odlúčené od svojej rodiny na nejaký čas nevyhnutné. Stretnutie pripravuje a zvoláva koordinátor nezávislý od sociálneho systému, ktorý pomáha kľúčovým procesom prípravy SRK, rozšírenému kruhu okolo dieťaťa stretnúť sa v jeden čas na jednom mieste, a dosiahnuť zhodu v spoločnom pláne riešenia, no do procesu rozhodovania nezasahuje. Súčasťou modelu Stretnutí rodinného kruhu je aj hodnotiaci proces, kedy sa rodina a ďalšie kľúčové osoby v živote dieťaťa po istom čase opäť stretáva, aby spoločne vyhodnotili zrealizované kroky a načerpali inšpiráciu pre ďalšie napredovanie.

Viac informácií o fungovaní Stretnutí rodinného kruhu nájdete aj na stránke www.usmevakodar.sk

Úsmev ako dar sa už 32 rokov stará o to, aby deti mohli bezpečne vyrastať v rodinách, ideálne tých vlastných. Vykonáva terénnu sociálnu prácu, posilňuje systémovú svojpomoc širokých rodín, pripravuje a sprevádza náhradných rodičov, buduje centrá pre obnovu rodiny a zariadenia núdzového bývania, či domy na polceste pre mladých bez rodinného zázemia, poskytuje opusteným deťom oporné vzťahy, naplňa ich potreby v oblasti voľného času a osobnostného rozvoja, sieťuje kompetentných odborníkov a podieľa sa na tvorbe legislatívnych noriem. Plnohodnotné a harmonické detstvo v kruhu rodiny je nezastupiteľnou hodnotou ako pre každé dieťa, tak pre celú spoločnosť. Táto hodnota si zaslúži našu ochranu a deti, ktorým ju nemôžu sprostredkovať vlastní rodičia, si zaslúžia našu podporu. Programy spoločnosti Úsmev ako dar vznikli a trvajú práve preto, aby podporu deťom a ich rodinám dlhodobo prinášali.